

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászlati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkesztő: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V., Úgynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 23. vesz fel.

TARTALOM: A rákkal való népesítésről. (Folyt. és vége.) Répássy Miklós. — Tisza-törés. SMJ. — Az okszerű halfogás irányelveiről. (Folyt. és vége.) (fs.) — A magyar halászlati szakirodalma. (Folyt.) Dr. Vutskits György. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: A régi jó időkből. (Folyt. és vége.) SMJ. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

A rákkal való népesítésről.

(Folyt. és vége.)

Schikora útmutatásai oly világosak, meggyőzők, általános érvényűek, hogy bizvást elfogadhatjuk azokat vezérfonalul hazai viszonyaink között is. Ezekben az útmutatásokban két főfeltehető állapítható meg, melyek teljesítésétől függ az eredmény:

1. A népesítés az egész országra nézve egységes rendszer szerint történjék.
2. Beteg anyaggal nem szabad népesíteni.

Schikora megfigyelte, hogy egyes patakrészeket megkímélt a rákvész. Rendszeresen a patakok legfelső, a rák tartózkodására még alkalmas részeit. Feltevése szerint ez abból magyarázható, hogy a betegséget elsősorban és legfőképpen maguk a már beteg rákok terjesztették; azok mászkáltak a vízben ide-oda s így fertőzték tovább s tovább az egészséges állományt. A vizek felső szakaszain azonban a folyás már sebesebb s e gyorsabb áramú vízbe a beteg állatok már nem tudtak felhatolni. Sőt a síkság patakjában is, a felső részekben, rendszeresen a patak medrét benövő növényzet akadályozta az elgyengült beteg rákok felfelé való jutását. Így maradtak ezek a részek épek. Ezekből a részekből, a rákvész megszűnte után, a rákok lefelé való lassú terjedése észlelhető. De még fokozottabb a lefelé való igyekvés, ha ilyen felsőbb patakrészekbe új anyagot helyezünk be; az új anyagot határozott ösztön viszi lefelé; különösen áradások után tapasztalható, hogy a rákok lejjebb kerültek. Minden valószínűség szerint a vízzel vitétik magukat lefelé; a mit abból is lehet következtetni, hogy rendszeren árvizek után észlelhetők az alsóbb szakaszokon felülről odakerült rákok. Ha azonban a behelyezett rákok szaporítanak a behelyezés szakaszán, az ivadék már helyén marad; az már nem vándorol le ilyen módon.

Schikora ezekből folyólag azt ajánlja, hogy a népe-

sítést mindig a folyók mellékágainak arra alkalmas felső szakaszain kezdjük. Az első behelyezés helyétől lefelé 5—6 kilométer távolságban folytassuk a népesítést; a közbeeső rész benépesül a lefelé való terjeszkedés következtében. Ha a folyó minden mellékpatakján egyidejűleg kezdjük meg a népesítést, természetesen leghamarább s aránylag legkevesebb költséggel értünk célzt.

Szembeállítva ezzel az eljárással Schikora annak az eljárásnak, a melyet eddig általában ajánlottak, hogy t. i. a népesítendő folyó parthosszáján minden méterjére 1 drb rákot helyezünk ki, a rendkívüli költséges voltát. Eszerint pl. 100 kilométeres patakhálózatnál 200,000 darab rákra volna szükség! Eltekintve attól, hogy a népesítésre való anyagot is rendkívül nehéz ily nagy mennyiségben beszerezni, maga a költség oly nagy lenne, hogy gondolni sem lehet a dologra; ha csak 5 fillérral számítjuk is a rák darabját, akkor is 10,000 korona kellene egy ilyen aránylag nem nagy terjedelmű vízhálózat betelepítésére.

Magyarországon bizonyára több 100 kilométer oly patakról, folyóról lehet szó, a melyben rák volt s a melybe a ráknak újból való betelepítése kívánatos s eredményt ígérő lehet. Nyilvánvaló, hogy az e célra előteremthető költségekkel csak fokozatosan, lépésről-lépésre rendszeresen dolgozva érhető el eredmény. Szervezni kell az eljárást az egész országra. Meg kell állapítani, össze kell írni mindazokat a patakhálózatokat, a melyek egymással összefüggő vízrendszereket alkotnak. Ki kell jelölni, hogy sorjában, mely részekben kell a népesítésnek megindulnia. Természetes, hogy minden ilyen hálózaton szervezni kell az érdekeltséget, a mely a munkában részt vesz s a kihelyezett anyag megfigyelését, védelmét magára vállalja s azzal a sikert biztosítja.

Nálunk, a mi törvényünk alapján a halászlati társulatokban már is megvannak ezek a szervezetek.

Az állam feladata tulajdonképp csak az legyen, hogy ilyen előfeltétellel a közvetlenül érdekelteknek a saját javukat célzó munkához segítséget nyújtson pl. tenyészanyag adományozásával, annak megfelelő vizsgálatával stb.

Meg kell azonban teljesen szünnie nyílt vizeken az ötletszerű, terv nélküli, helyenként való népesítésnek. Annak eredménye, a mint az eddigi tapasztalatok mutatják, nincs; de nem is lehet. Azonkívül még mindig fennáll az a veszedelem is, hogy egyik-másik birtokos ellenőrizetlen forrásból eredő anyaggal ismét fertőzi a vizet.

Ettől a veszedelemtől különösen óv *Schikora*. Németországban éppen az ilyen népesítések következményeképp még a legutóbbi években is észlelték egyes vizekben a rákpestis újra való feltámadását.

A legbiztosabb dolog, ha a népesítéshez szükséges anyag beszerzési helyei ugyanazon ország területére esnek, tehát a legteljesebb mértékben ellenőrizhetők. Hazánkban e tekintetben eléggé kedvezőeknek látszanak a viszonyok. Legalább úgy mondják, hogy a Dunántúl, Erdélyben, de különösen a szlavóniai kincstűri erdőségekben igen szép rákállománnyal bíró patakok vannak. E tekintetben azonban mindenesetre tüzetesebb *adatgyűjtésre* volna szükség; sőt egyáltalán az egész országra kiterjedőleg a vizek *rákrajza* volna mindenekelőtt megállapítandó. Bármilyen nagy munka is, de csak ez szolgálhatna rendszeres népesítési eljárásnak alapjául. Talán be lehetne kapcsolni abba a munkába, a melyet az Országos Halászati Egyesület az ország *rákrajzának* felderítése ügyében megindított.

Tisztán látni ez irányban már csak azért is szükséges lenne, hogy azt is lássuk, *van-e még valahol az országban rákvész s milyen viszonyok között?* Ez a legfontosabb dolgok egyike; mert enélkül esetleg teljesen hiábavaló munkát végzünk. E téren különös nagy feladat várna *a halkórtani állomásra*.

Ennek az állomásnak kellene egyáltalán a népesítésre

irányuló mozgalomnál folyton közreműködni s az állat-egészségügyi ellenőrzést gyakorolni.

Ebben az irányban külön ki kellene tanítani a kereskedőket is. *Schikora* szerint a berlini rákkereskedők személyzete már teljesen megbízható gyakorlattal bír, hogy a veszedelmes penészgomba szálait pusztá szemmel is felismerje a fertőzött rákon s így a betegség továbbvitelének meggátolásánál hathatósan közreműködjék. Ez az óvatosság a kereskedőnek is nagy érdeke. Ha észreveszi, hogy a kapott rák beteg, annak származási helyéről több rákot nem hozat, raktárait idejében fertőtleníti s így nagyobb kártól óvja magát.

Ezeknek az alapelveknek a szem előtt tartásával az eljárás részleteire nézve is igen üdvös tanácsokat ad *Schikora*.

Mindenekelőtt figyelmeztet arra, hogy a népesítésre szánt rákokat *kíméletesen* fogdossuk össze. Fogóeszközül a rákvarsa és a rácsa szolgálhat. Sekély vízben, éjjel rávilágítással is szépen össze lehet szedni a rákot kisebb szákkal. Ha a vizet lecsapolhatjuk valami módon, akkor meg éppen kézzel szedhetjük össze. Soha az ollójánál vagy lábánál fogva fogjuk meg, mert könnyen elnyomorítjuk, hanem a nagyujjunk- s mutatóujjunkkal felülről a derekánál fogva; ne dobáljuk, zsákokban ne hordjuk, hanem kosárba gyűjtsük, napfénynek, szélnek soha se tegyük ki az állatokat.

Nagy gondot fordítsunk az összegyűjtött anyagnak a szállításig való eltartására is. A ráktartókban lehetőleg sekély, de folyton felújuló tiszta víz legyen; az állatok egy rétegben helyezkedjenek el a fenéken, a víz pedig tenyérynyi magasságban borítsa őket. Hosszúkás, lapos ládák fognak a czélnak legjobban megfelelni, a melyek a vizen úsznak s így mindig a víz legfelső, tehát legelenebb s baktériumoktól legkevésbé ellepített rétege éri a rákokat.

E ládák gyalult deszkákból készülnek, hogy könnyen lehesen azokat tisztítani; oldalfaluk a víz fölé körülbelül 10 cm. rel ér, nehogy a rákok a nyílásnál, mert

A régi jó időkől. (Folyt. és vége.)

A „Halászat” számára írta: *SMJ.*

VII. Koronázási ajándék a királynak 1867-ben. Mul-
tak az évek, *Forstinger* elhalt; a czéhmesterség kor
szerint az öreg *Fandát* illette volna meg, de ő nem
fogadta el, mert már keveset törődött a halászáttal.
Hajófa-kereskedése volt a Soroksári-úton, lent a „Flóra
gyertyagyár” szomszédságában. Ahány káposztás és
almás dereglye jött Pestre, azokat, ha csak lehetett, mind
összevásárolta, lájukat szétszedte, külön-külön elren-
dezte. Az öreg egész nap maga is dolgozott és rendez-
gette a fákat, rövid pipával (Ulmerpfeiffe) a szájában.
Meg aztán a szögeket is összeszedegette, mert szerinte
annak is lesz még mindeniknek helye. A Pesten épült
bárkák, de még a Pest környékén lévő kompok is leg-
inkább Fanda-féle hajófaból készültek. Halászladikkal
is kereskedett. Nem csoda hát, hogy a czéhmesterséget
nem vállalta, mire aztán *Srétert* választották meg a
hatvanas évek közepén; 1867-ben jött aztán a kiegyezés
és utána nemsokára a koronázás is.

Sréter czéhmester már május hóban megkezdte a
tárgyalásokat a pesti halászmesterekkel, hogy koronázásra
micsoda ajándékot adjanak a királynak. Két-három
gyűlést is tartottak, míg végre abban állapodtak meg,
hogy egy sőreg és egy tok lesz a legmegfelelőbb.
A mesterek fő feladata most már az volt, hogy a halakat

előkerítsék. A tok csak hagyján, de a sőreg, ez nagy
gondot adott nekik, mert már akkor sem volt minden-
napos hal. De a szerencse kedvezett. Az öreg *Garay*
bácsi fogott a komáromi vízfogón két szép sőreget,
a pesti halászok pedig „Loré” alatt egy nagy sima
tokot. Megvoltak hát a halak és így ismét összeültek
tanácskozni. Különösen, hogy a két sőreget hogyan
hozzák Pestre, hogy semmiféle kopás ne érje őket.
Az öreg *Garay* vállalta: „Majd leviszem én, nem lesz
semmi bajuk, csak bízzátok reám!” és hozta is úgy
lefelé, hogy jobban nem lehetett: egy csolnakbárkában,
melyet teljesen *kákával* bélelt ki.

A halakat külön tették bárkába; ott várták be a nagy
napot. Két darab kis sárgarézkoronát készíttettek.
Koszkleba nevű híres budapesti bádogosmester csinálta.
Ez a bádogos több arannyal és ezüsttel dolgozott,
mint bádoggal; a pesti arany- és ezüstművesek az olyan
munkát, a mit kikalapálni kellett, mind hozzá vitték;
ennek ő volt a mestere. A két korona is valóságos kis
mestermű volt.

Eljött a nagy nap. A múzeumnál gyülekezett a menet.
A halászok is megjelentek; elől vitték a kaviáros sőre-
get rúdra függesztve, nemzeti színű szalagon és utána
a nagy tokot; mindegyiknek a fején ott díszlett a kis
korona. A sőreg lehetett 20 fontos, a tok ellenben
50 fontos. Két-két legény vitte mindeniket; kék nadrág,
fehér spenczer, sarkantyús czizma és darutollas kalap

fedéllel zárható, könnyen kimászszanak. Homlokfaluk lyukgatott zinkbádóg, hogy a víz szabadon bejuthasson. Deszkába fúrt lyukak nem ajánlatosak, mert a baktériumok települő tanyái. Egyébként gondosan vigyázni kell, hogy sehol nyílás ne legyen a ládán, mert a rákok igen hajlandók a kibúvársra.

Legideálisabbnak tartja azonban *Schikora* a zárt helyiségben elhelyezett hordozható, körülbelül 20 cm. mély teknőket, a melyeket olyanformán táplálunk vízzel, mint a pisztrángköltőedényeket. A teknők készülhetnek fából, vas- vagy zinkbádógból. Mindig bevonandók aszfaltlakkal. Rendkívüli előnyük, hogy igen könnyen tisztogathatók, fertőtleníthetők és a munka körülöttük igen kényelmes. A tápláló víznek természetesen feltétlenül tisztának kell lennie; e tekintetben a rákok a halaknál is kényesebbek.

A fogás után azonnal *osztályozni* kell a rákokat, mert szűk helyen hamar feléled bennük a kanibálizmus. Fejlettebb anyagnál nemek szerint is szét kell őket válogatni, különösen az őszi ivarzási időszakban.

A tartókban mindig csak annyi rák legyen, a mennyi a fenéken egymás mellett elfér; egyébként sötétben tartandók.

Azt, hogy a népesítésre szánt rákokat a ráktartókban etetni kelljen, lehetőleg kerüljük; az eleséggel igen sok, a rákok egészségét veszélyeztető anyag kerülhet a vízbe. Szükség esetén legalkalmasabbak a hidegvérű állatok: széttört kagyló, feldarabolt béka, halak.

A rákokat igyekezzünk aztán minél hamarabb rendeltetési helyükre juttatni. A csomagoláshoz olyan anyagot használjuk, a melynek felszívó képessége van, így a rákok tiszták maradnak. Igen jó e célra a fagyapot; általában azonban mohát használnak. Jól csomagolt rák 3 napig is el van víz nélkül.

A rákok kihelyezésére legalkalmasabb a délután, közvetlenül alkonyat előtt. Az éj leple alatt ugyanis az állatok szépen elhelyezkednek új hazájukban. Ha reggel még láthatók rákok a kihelyezés helyén, azokat szedjük össze, mert azok nem életképesek. A kihelyezés idejéig

a rákokat tartalmazó kosarakat hűvös, nem túlszáraz és szélmentes helyre rakjuk.

A kihelyezés előtt avégből, hogy a rákok az új víz hőmérsékét felvegyék s a vízben való lélekzést akadálytalanul megkezdjék, a következő eljárást ajánlja: A rákokat hátuknál fogva bal kézzel óvatosan kiemeljük a kosárból s jobb kezünkkel nagyjából letisztítjuk róluk a rájuk tapadt csomagoló anyagot; aztán egy nagyobb lapos edénybe helyezük őket s öntöző kannával annyira meglocsoljuk, hogy hátuk kissé még kiérjen a vízből. Erre kézzel vagy az edény forgatásával jól megkavarjuk a tömeget, úgy hogy könnyedén egymáshoz dörzsölődve leöblíthetjenek s a rájuk tapadt mindenféle piszoktól, baktériumoktól megszabaduljanak. Sok vizet nem szabad rájuk önteni, mert akkor úszkálnak s a leöblítés nem oly tökéletes. Többszöri ide-oda kavarással után leöntjük a rendszerint ugyancsak zavaros vizet s az edényt nedves ruhadarabbal befedjük s vagy 10 perczig így hagyjuk. Ez alatt másik edényben végezhetjük az öblítést. Azután újra leöblítjük az első edényben levőket a jelzett módon. Háromszori öblítésre az állatok teljesen megtisztulnak, szilványaik megteltek tiszta vízzel s a víz hőmérsékéhez is teljesen hozzászoktak s olyan elevenek, mintha akkor szedték volna ki őket a szabad vízből. Az így kezelt rákokat aztán két-háromméteres közökben *szépen berakjuk* a népesítendő patakszakasz vizébe.

Érdekes példát hoz fel *Schikora* arra nézve is, hogy a rák növekedése kedvező viszonyok között sokkal gyorsabb lehet, mint azt általában eddig hittük. Az egyik általa 1898-ban ikrás rákkal népesített patak malomcsatornájában a rákok 1899-ben leívtak; az új nemzedék közt háromnyaras korában, 1901. szeptemberben, már igen sok 10 cm hosszú ivarérett állatot talált.

A betelepítésre természetesen *Schikora* is csak a *folyami nemes rákot* (vasrák) ajánlja, mint legértékesebbet. Hazai viszonyaink között azonban nem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy a keskenyollójú kecske-

volt az öltözetük. Jobb és bal oldalon haladtak a meseterek, szintén magyar viseletben. A halászok előtt a molnárok kocsin vitték a lisztet zsákban, szintén nemzeti szalagokkal bekötve; a kocsi is csupa fehér volt, a négy ló is. A halászok után következtek a magyar gazdák; kék gatyás és inges csikós egy-egy igen szép pejcsikót vezetett. Így haladtak sorjában fel a várig, hol átadták a sok-sok ajándékot. Az adakozók mindenképen feljegyezték a nevét és lakását. Három hétre rá minden halázmester megkapta a kabinetirodától Ófelsége köszönetét; büszke öröm töltötte el valamennyiök keblét.

* * *

A hetvenes évekig már Schvarcz és Sréter is elhaltak, utánuk Singhoffer János lett a czéhmester. De a dicsőség már nem tartott sokáig, mert megjött az ipartörvény. Az ipartörvény sehogysem ment az öregek fejébe; az ipartársulati ügyek vezetésével már ügyvédet kellett megbízni. Az vezette teljhatalommal a halászok ipartársulati ügyeit. Az 1880-as években már teljesen ki voltak forgatva az öregek a régi rendjükből; ki-ki kezdett magának élni.

1888-ban aztán a halászati törvényt hozták meg; akkor még egyszer ismét összefogtak. Sok gyakorlati észrevételük volt. Nem minden tetszett nekik. Halomszámra írták a memorandumokat.

Éppen édes apám, Singhoffer Mátyás volt akkor az ipartársulati elnök. Sokat fáradt ebben az ügyben; emlékszem, nekem kellett a minisztériumba küldeni fel egy 4 cm. szembőségű hálót és a halakat, a mit azon keresztülhujtatgattunk. De bizony a törvény azért csak változás nélkül megmaradt. Ezen is túlesve, ismét csendesen múlt az idő. A kilenczvenes évek aztán a régi pesti halászokra végzetes csapást mértek. Elvesztették a régi halteret is, melyet pedig még Mária Teréziától kaptak. Meg kellett válniok a halászok kútjától, a melyik a régi Haltér közepén állott. Ők ásatták meg valamikor, ők állíttatták fel rajta a női szobrot, kezében a nagy aranypontyokkal és zsinóron másfajta halakkal. Ettől a „Fischer Rézi“-tól megválni nehéz volt egy évszázad után. Rézinek nevezték a kút szobrát, mert éppen Teréz napra lett kész. Teréz napon szentelték be. Hogy a Haltért elvették a halászoktól, azok külön halcsarnokot akartak maguknak a Duna mellett építeni, de a főváros sehogy sem ment bele, hanem azt kívánta, hogy menjenek a központi vásárcsarnokba. De ez már nagyon új dolog volt számukra. Nem bírták sokáig. Egymás után elhaltak; a kik még életben maradtak, azok is felhagytak üzletükkel. A csarnokban az öregeknek csak a nevük maradt meg.

Új idők, új emberek!

rák egyes holtágakban újabban magától is rendkívül elszaporodott. Nagyon érdemes volna közelebbről vizsgálat tárgyává tenni, minő körülmények játszhattak az ilyen jelenségnél közre? Piaczi értéke ennek a ráknak is van; ha nagy tömegben könnyű szerrel termelhetjük, gazdasági hasznát sem lehet elvitatni.

Mindenesetre bizonyos azonban az, hogy *Schikora* munkája után a ráknépesítés ügye mindenhol alapos revízióra szorul s nekünk is alapos megfontolás tárgyává kell tennünk a dolgot, ha ismét hozzájutunk ahhoz, hogy e téren valamit tehesünk. Nemzetgazdasági jelentőségű munkáról van itt szó, a melynél, ha az állam segítő hozzájárulását joggal igényelhetjük is, annál inkább igyekeznünk kell minden tehetségünk szerint kiküszöbölni mindazt, a mi az eredményét kockáztathatja.

Répassy Miklós.

Tisza-törés.

A „Tisza-törést“ „Tisza-verésnek“ is mondják több helyen, pedig se nem törés, se nem verés, hanem egyszerűen nagy halászat, a mikor mindenfajta halászati szerszámmal halásznak; mennél többen, annál jobb.

1. kép. Keczések a Tisza-törésnél.

A halászok kiszemelik az örvényes helyeket, ott tavasztól késő őszig nem engednek halászni; ellenben a nyár folyamán földdel megtöltött kosarakat sülyesztenek el az örvénybe. E kosarak körül leginkább a harcsák húzódnak meg és hogy a nyáron keresztül nem zavarják őket, téli fészeknek is megtartják a helyet. Ha már a víz annyira lehűlt, hogy a hal beszünteti a táplálkozását, akkor esik fészeknek, a mit a halász „bányának“ nevez; és akkor veszi kezdetét ezeknek a tilalmas helyeknek a lehalászása. Legeredményesebb, ha már néhány dér is volt.

Régen, mikor a Tiszának még bőségesen volt hala, mikor még az öregasszonyok is foghattak halat rostával, nagy dolog volt az ilyen Tisza-törés.

Az egész környék ki szokott olyankor rándulni, hogy szemtanúja legyen ennek a nagyobb szabású halászatnak. Volt is mit

nézni, ha legalább száz ember vagy negyven csónakban sürgött-forgott a vízen.

Aztán ilyenkor a halászati bérlő egyik bogrács halat a másik után főzte. Borról nem kellett gondoskodnia, mivel azt a vendégek hozták magukkal.

A munkához már korán reggel, hogy világosodott, hozzáfogtak. A nagyhálós halászok kezdték meg; ők helyezték el az őrhálót (rekeszhálót), mely a Tiszát egészen elzárta, a tilalmastól legalább száz ölnyire fent és lent. Nehéz munka volt, mert az őrháló alján ólomgolyók helyett csupa láncz csüngött; reggel nyolcz órára a két őrhálónak már készen kellett lennie.

Addig a többi halász reggelizett, erőt gyűjtött. Először a keczések indultak meg a felső őrhálóhoz. A Tisza szélességében egy sorban álltak fel és „Isten segélyével!“ szavakkal kivetették a keczéket. Halásztak lefelé. Ha aztán egy-egy keczé olyan elsülyesztett kosárba akadt, mi elég könnyű volt, mivel elsülyesztéskor ágas-bogas fákat kötöttek mellé, akkor 5—6 keczés körülvette, egy pedig ladikkal segítségére ment, hogy a kosarat felemeljék. Sokszor már a kosár első megmozgatása után is volt eredmény; a megriadt halat a körülálló fogták. De néha bizony a hal nem mozdult meg másképp, ha csak nem szigonyozták. Több kosárnak a kiemelése után azonban a hal mégis csak megmozdult a fészkeből, a bányából s ekkor a „lapcsoló“ hálók kezdték meg a munkát, végül jöttek aztán a nagy hálók. Hajtották lefelé egész nap a halat az alsó őrhálónak. Délután három óra tájban vége volt a halászatnak, felszedték az őrhálókat. Ez ismét a nagyhálós halászok dolga volt, amiért külön részt kaptak abból a halból is, a mi az őrhálóban volt; volt rá eset, hogy 4—5 mázsa harcsát is fogtak benne.

Munka közben a legnagyobb zavart a hajó okozta; a két őrhálót meg kellett engedni és ráhelyezett súlyokkal annyira megterhelni, hogy oly mélyre sülyedjen le, hogy a hajó felette keresztül mehessen.

Ezt a hajósok is tudták és bizony ők sem szerették vízi czimboráikat megzavarni. Sokszor előre megüzenték, hogy inkább kikötnek és nem zavarják meg a halászatot. No az ilyen hajósokat jól tartották halászlével!

A Tisza-törések legállhatatosabb kísérője a

2. kép. Akadó fát húzott ki a nagyháló,

paraszt halász-vállalkozó volt. Nagyon nézte a sok kifogott halat. Irigyelte a halászati bérlőtől. Legközelebb ő árverezett; ha egyedül nem volt elég anyagi ereje, akkor társakat keresett. Sokszor oly magasra felverték aztán a haszonbéri összeget, hogy közelítőleg sem fogtak ki annyi értékű halat. Ilyen paraszthalászok aztán egyebet sem tettek, mint folyton lesték a hivatásos halásznak a munkáját.

Őszkor mindig kísérték a halászokat, hogy ugyan mennyit fognak, mivel és hogyan? Tisza-verés idején pedig étlen-szomjan lesték egész nap, hogy mi történik? Persze a tanult halászok nem igen tanígtatták őket. Ellenben nagyokat kacagtak, mikor a parasztagazda a kosarakat sülyesztette és az ágas-bogas fát úgy kötötte mellé, hogy az ár folyton mozgatta a fát, a fa meg mozgatta a kosarat; ez a mozgás nemhogy

3. kép. Átveszik a halat a kezéstől.

odacsábította volna a halat, de inkább elriasztotta. Aztán a föld is kimosódott a kosárból s az árvíz rendesen magával sodorta.

Ezzel tisztában voltak a kezések is, kik Mindszentről és Csongrádról jöttek felfelé a víz-törésekre. Őket is kerülgették a paraszt vízbérlők, hogy álljanak meg a vizükön, segítsenek halászni, de biz azok soha sem álltak meg, mivel jól tudták, hogy az ő tilalmosok nem ér semmit. Őrhálójuk sincsen, a mi bizony kell, hogy a hal meg ne szökhessen. Legfeljebb mikor már mindenhol végeztek, hazafelé mentükben állottak meg ilyen helyeken; de ha délig nem mutatkozott csak félig-meddig is eredmény, biz ott hagyták őket, mint szent Pál az oláhokat.

Ma már ilyen nagy halászatok a Tiszán nem igen vannak. Az őrhálót is tiltja a halászati törvény. Hal sincs annyi, mint régen volt. A halászok is hiányzanak; azok a kitűnő mindszenti és csongrádi kezések, az ő lócsontós kusza kezéikkel.

Képeink (1., 2., 3. kép) egy újabb időből való ilyen halászatot mutatnak. A kezések bizony gyérebbek a vízen, mint régen.

Körülbelül nyolcz év előtt jártam arra, a tiszainokai örvénynél. Nézem, nézem! Még a környék is másképp nézett ki, mint régen. Az öreg fűzesek mind eltűntek; részint a Tiszába dőltek, részint kivágták a fákat. Az örvény kanyarulata is megváltozott; az örvényből

örvényecske lett! Öreg, fáradttestű kezések rozoga kis csolnakban halászgattak rajta

Fiatal koromban másképp volt. Hiába, velem együtt kiöregedett minden. A Tiszát se úgy verik már, mint régen. A Tisza-törések is elmaradnak lassan-lassan.

SMJ.

Az okszerű halfogás irányelveiről.

(Folyt. és vége.)

(fs) b) *Az ívóhalak kezelése.* A halállomány szaporítását czélozó törekvésekben annakelőtte a főszólyt az ívás idején való kímélésre vetették. Általánosan azt hittük, hogy a piaczképes halféleségek szaporításának legfőbb eszközét az ivadék minél tömegesebb termelése képezi. Ma már ezt a nézetet is megdöntöttnek kell tekintenünk.

Ivadék ugyanis van elég mindig, sőt gyakran még túlsok is, a miért maga a természet gondoskodik azok gyéritéséről. A siker tehát nem a *minél több ivadékon*, mint inkább azon fordul meg, képesek vagyunk-e azoknak megfelelő részét *megtartani és fölnevelni*.

A halasgzdának ebbert az irányban is lehet hasznosan munkálkodni.

Mindenekelőtt az kívánatos, hogy az ívás több helyen is lehetőleg mérsékelt számú hallal történjen, mert minél zsúfoltabban él egy-egy helyen az ivadék, annál könnyebben tönkretelhetik őket a betegségek és halelenségek, amelyek ugyancsak az ilyen helyeken tenyésznek legtömegesebben. Másszóval jóval életképesebb ivadéokra számíthatunk, ha a halak ívását észszerű mértékre korlátozzuk, mintha teljesen szabadjára engedjük. Ebből aztán az is folyik, hogy gazdag állomány mellett éppen nem szükséges valamennyi ívóhalat kímélni, hanem ellenkezőleg azok számát apasztani tanácsos.

E végből természetesen a kivénült példányokat kívánatos eltávolítani, nemcsak azért, mert ivadéktermelést kevésbé alkalmasak, hanem azért is, mert egyes fajtáknál, mint a csuka és a sügér, elég gyakori eset az, hogy a vén példányok ívás után elpusztulnak, vagyis a halasgzdát olyan kár érheti, amely ellen némi előrelátással védekezhet.

Ehhez járul, hogy némely vizekben egyes halfajtákat, mint a pontyot és a dévért, különösen az ívás idején lehet jól fogni. Az ívás nyújtotta alkalmat tehát ki kell használni arra, hogy a kivénült állatokat állományunkból kiselejtezhessük. A csukát is akkor lehet legjobban húzóhálóval fogni, amikor a jég olvadása során a szélvizekre vonul ívás okából, vagyis rendszerint február, márczius folyamán. Ám ezekre ebben az időben tilalmat biztosítani, egyet jelent a termelést megfosztani annak a lehetőségétől, hogy vizét megszabadítsa a tenyészetére nézve káros példányoktól.

c) *A különböző évjáratok gondozása.* Mint már érintve volt, gazdasági nézőpontból nem ajánlatos a halakat megvélni engedni, mint azt a sporthorgászok igénylik. A tógazdaságokban régen kitapasztalták már, hogy bár a hal táplálék-szükséglete egyre nagyobbodik, a fogyasztott táplálékot évről-évre gyengébben hasznosítja, mert testsúlya folyton kedvezőtlenebb arányban növekszik. A termelőnek ennél fogva csak addig érdemes a halat tartani, amíg kielégítő mértékben hízik. Mivel pedig hízekonyosságának hanyatlása akkor legszembeötlőbb, amikor az állat ivarterméke kezd fejlődni, ebből azt a

fontos szabályt vonhatjuk, hogy a termelő csakis ivar-képes korukig engedje halait élni, ha sok húst akar produkálni.

Ennél korosabb, illetve az annak megfelelő fejlettséget túlhaladt halakat el kell tehát célja érdekében a vizekből távolítani. Attól ne tartsunk, hogy ezzel az ívás sikerét kockáztatjuk, mert hiszen a le nem csapolható vizekből teljes lehetetlen a halakat úgy kifogni, hogy a továbbtenyésztéshez szükséges anyag bőven ne álljon rendelkezésre.

Néha még a növedékanyag gyérítésének a szükségé is felmerülhet, nevezetesen ha az időjárás különös kedvezéséből egyik vagy másik halfajnál olyan bőség látszik, a melynél fogva az állatok eltartása körül kell előreláthatóan bonyodalmakra számítani. Eféle eshetőségre úgy a békés, mint a ragadozó természetűeknél fel kell készülni; az ellen egyedüli biztos orvosszerünk az illető fajta állományának megfelelő gyérítése. Magától értetődő azonban, hogy ezen eszközt csakis oly tavaknál lehet alkalmazni, a hol a halászati jog egy tulajdonosé és akkor is csak megbízható egyének kezére szabad bízni.

d) *Az ivarok kezelése.* A halakat illetőleg még eldöntetlen, hogy vajjon azok is követik-e a csoportosan élő emlősök és madaraknál gyakran észlelhető azt a szokást, hogy a kétféle ivarbeliek csakis a fiasítás alkalmából és idején élnek együtt, különben pedig elkülönítve. Hogy ez így lehet, annak a feltevésnek tápot ad az tapasztalat, hogy téli fogásoknál, tehát az ívást megelőzőleg, a zsákmányokban vagy az egyik, vagy a másik ivar van erős túlsúlyban, nemkülönben, hogy vándorló halaknál, kivált a lazacnál, régtől fogva ismétetes, hogy a különböző időpontokban jelentkező tömeges vonulásoknál, rendszeresen ismétlődő módon, mindig csak egyik ivarbelit találják együtt. Ha ez tényleg így volna, akkor vajmi könnyen előállhat olyan helyzet, hogy az egyik vagy másik ivarhoz tartozókat jobban kihalásszák, semmint a szaporodás sikere érdekében czélszerű, vagyis, hogy az ivararány megromlik. Nincs kizárva, hogy egyes tavaknál, kivált a fehérhal-félék között észlelhető nagy számú korcs eredete ebben leli okát.

Nos ez szintén olyan körülmény, mely a termelő figyelmét kihívja s a mely felől a téli és télutói halászatok során lehet alaposan tájékozódni. Hogy pedig nincsen hijjával gazdasági jelentőségnek, azt szintén a csukánál lehet feltüntetni. Ennek ívásánál tudvalevőleg egy-egy nagyobb ikrást, több apró tejes veszi körül, bizonyára azért, mert a természet ez úton gondoskodik az ikrás által eleresztett igen nagyszámú petének megtermékenyítéséről. A hímek jóval előbb mutatkoznak az ívóhelyeken, mint az ikrások. Egyes vidékeken a halászok egész erővel vetik magukat eme halakra és bizony nagyon is meglehet, hogy a mire a nagy ikrások is előkerülnek a jég alól, a tejesek olyan számban jutottak már szárazra, hogy petéik megtermékenyítése nem lehetett eléggé sikeres. A halászok között általános a panasz a csukák megfogyatkozása miatt és így éppen nem lehetetlen, hogy ennek egyik fontos oka a most említett körülményben rejlik.

Nem látszik egyébként feleslegesnek a hímivarú halakat általában jobban oltalmazni, mint eddig szokásban volt. A halaknál ugyanis, mint a rovaroknál lenni szokott, nem a hím, hanem a nőstény képviseli az erősebb nemet. Így a legtöbb nagy hal nőnemű, jól lehet ivadékkorban a hímivarúak száma túlsúlyban van. Ebből nemcsak az látszik, hogy a hímek nem

lesznek vének és nagyok, hanem az is, hogy a hímek nagyobb mérvű pusztulásnak vannak alávetve, mint a nőstények, a mit különben más állatoknál, de sőt az embernél is megfigyelhetünk. Különben ez a részlet olyan, a melyet ezután kell még tisztázni véglegesen s csupán arra akar ösztönözni, hogy halászaink is gyűjtsenek adatokat annak eldöntéséhez.

II. A különböző halféleségek értékesítése.

Hajdanában a salmonidák csoportjába tartozó halakat „*nemes halak*” elnevezésével tisztelte meg a közvélemény. A halász nézőpontjából nagyon mellékes, mit tart a zoológus, mit a sporthorgász, avagy az inyenc „*nemes*” hálnak. Rá nézve az a legnemesebb és legértékesebb, mely őt sok húshoz, illetve bő keresethez juttatja.

Ezen nézőpontból mindenféle hal lehet tehát nemes hal, de lehet ennek ellentéte: akár *silány hal* is, aszerint, a mint a víz alkalmatlansága és minősége szerint melyik féleséggel csinálhat a halász jó vagy rossz üzletet. A sügér például gyönyörűen fejlődik némely vízben és tömegénél fogva is tisztességes haszonhoz juttatja a halászt. Ellenben bőven akadnak olyan tavak is, a hol tömege és silány fejlődése valóságos csapássá avatja, mert a többi halfajták állományát veszélyezteti. Ez az éhes had ugyanis tömegesen böngészi a partvidéket és falánságánál fogva felfal minden ehetőt a többiek elől. Ilyen esetekben a halász alig tehet egyebet, mint azt, hogy közönséges gazhal módjára, tűzzel-vassal pusztítja őket.

Ilyen továbbá a *buczó* is, mely némely vízben igen nehezen fejlődik, viszont oly tömegesen él, hogy a többi halaknak veszedelmes versenytársát képezi a táplálék-fogyasztásban. Ilyen esetben csakis mint csali, avagy sertésnek való táplálék jöhet számításba. Viszont Észak-németország egyes tavaiban oly tekintélyes növekedést mutat és oly kiváló ízű halhúst szolgáltat, a mi miatt általános keresletnek örvend és a halászra nézve jó keresetet biztosít.

Kitetszik az előadottakból, hogy minden egyes vízben, minden halfajtára nézve külön mérlegelés alapján dönthető csak el annak gazdasági értéke és ennek megfelelően lehet azok kezelését és fogását is okszerűen végezni.

Magától értetődőleg az ilyen kérdések elbírálásánál a halak mennyisége is lényeges tényezőként szerepel. A csekély értékű hal is lehet nevezetesen nyomós járuléka a halászatnak akkor, ha tömegesen kínálkozik, éppen úgy, mint egészen jelentéktelen maradhat a még oly értékes hal is akkor, ha csak mutatóban akad közülök egy-egy példány. Jellemző példa erre a *küsz*. Többnyire mint süllőtáplálék szerepel csak, holott ha bőven termi őket a víz, pikkelyei révén szép hasznat adhat, a mennyiben ezekből készítik az üveggyöngy-festészetben alkalmazott legdrágább festőanyagot. Noha tehát emberi tápláléknak teljesen értéktelen, a halász jól teszi, ha ezt sem hagyja számításán kívül.

Ime ez a néhány példa is eléggé jellemzi, hogy akár emberi, akár ragadozó halak, akár pedig másféle állatok táplálékaul, avagy pedig egyéb célra szolgáljanak is a különböző halféleségek, mindegyik érdemes afra, hogy a halász a halfogásnál velük számoljon és felettük soha se térjen könnyelműen napirendre.

III. Kereskedelmi vonatkozások

A halász nemcsak fogni, de értékesíteni is akarja áruját. Ez utóbbi cél érdekében nagyon is érdekében áll tudni, mikor és hol adhatja el halait legjobban, hogy ezen alkalmak kihasználásával végezze a halfogást.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy üzemét másként rendezze be, ha az értékesítést helyben és kicsinyben üzi, mintha áruját nagykereskedő útján, bármekkora tömegben adja forgalomba, és még másképpen, ha mind a két célt együttesen akarja szolgálni. Ez okon az értékesítés mikéntje nagyon is közvetlen befolyással van az üzem menetére, sőt még a tenyésztés irányára is döntő lehet.

Nem csekély hatást gyakorolnak még a szállítási viszonyok is. Ugy hogy egészen másként fog a halaszgazda gazdálkodni olyan tóban, mely messze esik a forgalmi irányoktól és központoktól, mint olyan tóban, a melyik közvetlenül a vasút mellett fekszik. Amott ritkábban fog halászni, legtöbbször csak egy bizonyos évszakban, de akkor lehetőleg alaposan. Persze, hogy helyesen cselekszik-e, az más lapra tartozik. Amde a körülmények, kiváltképpen az idővesztés, továbbá a hálók, ladikok és a többi szükségleti tárgyak szállításával kapcsolatos kiadások megnehezítik a halászatnak gyakrabban való megismétlését. Ilyen esetekben a halfogást akként kell irányítani, hogy továbbfejlesztés okából olyan halakat hagyjunk vissza a tóban, a melyeket nagyobb húzóhálókkal könnyű összefogni, mint a piroszemű és vörösszárnnyú keszeg, a ponty, a kárász és a süllő.

Ha a tó akként fekszik, hogy a halász kisárusítás mellett jól értékesítheti halait, ám akkor a halfogást szakadatlanul folytathatja, az évszakok szerint egyszer az egyik, másszor a másik halféleséget fogva, egyszer vasárral, másszor gyalommal, avagy horgokkal dolgozva, úgy, a mint célja érdekében legjobbnak látja.

Ha nagykereskedő útján értékesíti termékét, akkor pedig nagyon fontos az, hogy az árak alakulásáról jól legyen tájékozva és tudja, mikor van a piacon árufelesleg, vagy áruhiány. Amott nyomott árakkal, itt emelkedőkkel számolhat, természetesen az utóbbi esetben kiadósabban halásztathat, mint az előbbi esetben.

Végül, ha nyaraló- vagy fürdőtelepek rendszeres ellátásáról van szó, magától értetődő, hogy akkor a tulajdonképpeni „saisont” kell kihasználnia lehetőleg ragadozó halak küldésével.

Néha arra is adódik alkalom, hogy más vizek halásztására alkalmas anyag szállításával bízzák meg. Eljárása ilyen esetben ahhoz igazodik, hogyan, mikor és milyen fejlettségű anyagot kívánnak tőle. Rendszerint a tavaszi és őszi hűvösebb időjárás lesz erre felhasználandó.

Még másféle alapelvekről is szó lehetne a halfogásnál, de a melyeknek tárgyalását annál inkább mellőzhetjük, mivel mint jelezve volt, csupán a tavak halászatát kívántuk figyelembe venni. Csak mellékesen érintjük, hogy folyóknál egyéb körülmények, mint például a vízállás és a víz sebessége vannak igen nagy befolyással. Ha például valamely folyón árhullám vonul lefelé és a halak a víz növekedő sebje elől a partok felé igyekeznek, akkor ugyancsak sietve kell itt a varsákat lerakni. Ha pedig az árhullám már levonult, a holtágokban a padmalyokban kell a halat keresni. Épp úgy télen is a holtvizekben, a csatornáknál és a kikötőkben akadhatunk rájuk, ezeket kell tehát meghalászni.

Pisztrángos vizeket illetőleg a nyaralók és fürdők évadja nyújtja az alkalmat a meghalászásra. Ellenben ikratermelésre alkalmas ívóhalakat rendszerint szeptember körül gyűjtjük, illetve fogjuk. Az ilyen vizeken különben alapos halászatot mindig kisvízállás idején folytatunk.

Mint ezekből kitetszik, a halfogásra sokféle és változatos körülmény van hatással, minélfogva a halász soha sem kötheti magát sablonokhoz, hanem megfontolva és eleve megállapított elvek szerint kell eljárnia. Csak így számíthat nagyobb és állandó haszonra.

A magyar halászat szakirodalma.

Összeállította: Vutskits György dr.

(Folytatás.)

105. — *Kiállítás*, Halászatunk a turinin. I. I. XXI. évf. 1911. 19. sz. p. 148.
106. — *Kiállítás*, Milanói halászati. I. I. V. évf. 1903/904. 15. sz. p. 128.
107. — *Kiállítás*, Nemzetközi halászati, Rómában. I. I. XII. évf. 1910/911. 16. sz. p. 127.
108. — *Kiállítás*, Svájci halászati. I. I. XV. évf. 1914. 19. sz. p. 211.
109. — *Kiállítás*, Tenyészhál. „Halászat”. XIII. évf. 1911/912. 1. sz. p. 8.
110. — *Kongresszus*, A nemzetközi halászati, Bécsben. I. I. VI. évf. 16. sz. p. 128.
111. — *Kongresszus*, A VI. nemzetközi halászati, Ostendében. I. I. XIV. évf. 1913. 18. sz. p. 203.
112. — *Kongresszus*, Bécsi nemzetközi halászati. I. I. VI. évf. 1904/905. 19. sz. p. 152.
113. — *Kongresszus*, Budapesti halászati. I. I. II. évf. 1900/901 13. sz. p. 79—80.; 14. sz. p. 87—93.; 15. sz. p. 88—94. 16. sz. p. 97—102.
114. — *Kongresszus*, Északeurópai halászati 1914-ben. I. I. évf. 1914. 6. sz. p. 70.
115. — *Kongresszus*, Magyarország a VI. nemzetközi halászatán. I. I. XIV. évf. 1913. 16. sz. p. 182.
116. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati. I. I. V. évf. 1903/904. 24. sz. p. 202.
117. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati. I. I. IX. évf. 1907/908. 14. sz. p. 118.
118. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati. I. I. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 163.
119. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati az 1900. évi párisi vilákiállításon. I. I. I. évf. 1899/900. 12. sz. p. 57.
120. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati, Bécsben. I. I. V. évf. 11. sz. p. 94. 1903/904.
121. — *Kongresszus*, Nemzetközi halászati, Bécsben. I. I. VI. évf. 1904/905. 8. sz. p. 67.
122. — *Kongresszus*, Ötödik nemzetközi halászati. I. I. XII. évf. 1910/911. 8. sz. p. 64.
123. — *Kongresszus*, Római nemzetközi halászati. I. I. XII. évf. 1910/911. 20. sz. p. 153—154.
124. — *Múzeum*, A londoni természetrajzi. I. I. III. évf. 1901/902. 17. sz. p. 130.
125. — *Múzeum*, Mezőgazdasági és halászat. I. I. VIII. évf. 21. sz. p. 163—165.; 22. sz. p. 173—175.
126. — *Részvénytársaság*, A Délvidéki Haltenyésztő. I. I. XIV. évf. 1913. 3. sz. p. 35.
127. — *Részvénytársaság*, Haltenyésztő. I. I. VIII. évf. 1906/907. 21. sz. p. 168.
128. — *Részvénytársaság*, I. I. XIII. évf. 1911/912. 9. sz. p. 76.
129. — *Sportegyesület*, Az új halászati. I. I. X. évf. 1908/909. 17. sz. p. 138.
130. — *Sporthorgászegyesületek*, Alapszabályzattervezet mintája számára. Budapest, 1912. (Megjelent mint önálló füzet.)
131. — *Szakértők*, Halászatiak. I. I. VI. évf. 1904/905. 2. sz. p. 16.
132. — *Szennyvízkísérleti állomás*. A porosz királyi vízellátó. I. I. III. évf. 1901/902. 19. sz. p. 141—142.
133. — *Tanári szék*, Halkörtani. H. XII. évf. 1910/911. 24. sz. p. 192.
134. — *Tógazdasági állomás*, Kísérleti. I. I. VIII. évf. 1906/907. 1. sz. p. 8.

135. — *Tótrágyázás*, Kísérleti telep Németországban. I. I. XIV. évf. 1913. 11. sz. p. 127.

9. Jogi vonatkozások. (Törvények. Vízhasználat. Kihágások.)

24, 29—31, 34, 38, 39, 53, 133, 168, 273, 325, 406, 413, 418, 506, 528, 537, 551, 636, 708, 714, 745, 764, 765, 798, 826, 846, 848, 903, 905, 939, 948, 954, 974, 1018, 1112, 1129, 1130, 1132, 1133, 1186, 1233, 1134, 1336, 1407, 1461, 1474, 1493, 1506, 1594.

52. — *Ausztriában*, A piaci tilalom és annak alkalmasítása. I. I. VI. évf. 1904/905. 4. sz. p. 32

53. — *Bizottság*, Nemzetközi halászati. I. I. VII. 1905/906. 12. sz. p. 96.

54. — *Csónakázás*, A halászat és a. I. I. XV. évf. 1914. 15. sz. p. 166—167.

55. — *Dinamit*, halászat azzal. H. XIV. évf. 1913. 23. sz. p. 258.

56. — Egy halászati társulat az orvhalászatról. I. I. IV. évf. 1902/903. 8. sz. p. 70—71.

57. — *Halászat*, A Horvátországgal határos vizeken való gyakorlása. I. I. XIV. évf. 1913. 8. sz. p. 91.

58. — *Halászati jog*, Rendezése. I. I. XXI. évf. 1911. 16. sz. p. 123.

59. — *Halászati tilalmak*, Betartása. I. I. XXI. évf. 1911. 24. sz. p. 186.

60. — *Halászati tilalmak*, Döntés ügyükben. I. I. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 79—80.

61. — *Halászati tilalmak*, Ellenök „Vízügyi és Hajózási Közlöny”. X. évf. 1900. 34. sz. p. 277—278. 35. sz. p. 284—285.

62. — *Halászati törvény*, A francia revíziója. I. I. XVI. évf. 1915. 2. sz. p. 16—17.

63. — *Halászati törvény*, A szerb (1898. július 27-én kelt). I. I. XIV. évf. 1904. 52. sz. p. 416—417.

64. — *Halászati törvény*, Az olasz. I. I. XVI. évf. 1915. 11. sz. p. 113—114.

65. — *Halászati törvény*, Az új bajor. I. I. XIV. évf. 1913. 15. sz. p. 175.

66. — *Halászati törvény*, Horvátországé. I. I. VII. évf. 1905—906. 14. sz. p. 120.

67. — *Halászati törvény*, Revíziója. I. I. V. évf. 1903/904. 11. sz. p. 85—87.; 12. sz. p. 95—98.; 13. sz. p. 103—105.

68. — *Halászati törvény*, Szerbiáé. I. I. VI. évf. 1904/905. 10. sz. p. 77—78.

69. — *Halászati törvény*, Új. (A „Budapesti Hírlap”-ban megjelent cikk névtelen ismertetése.) „Vízügyi és Hajózási Közlöny”. 1903. XIII. évf. 37. sz. p. 291.

70. — *Halászati törvény*, Új, Bajorországban. I. I. VI. évf. 1904—905. 10. sz. p. 80.

71. — *Halászati törvény*, Új, Oláhországé. I. I. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 82.

72. — *Halászati törvény*, Új, orosz. I. I. V. évf. 1903/904. 2. sz. p. 14—15.

73. — *Halászati törvények*, A külföldön. „Vízügyi és Hajózási Közlöny.” XIX. évf. 1909. 42—43. sz.

74. — *Halászati törvényjavaslat*, A porosz. I. I. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 163.

75. — *Halászati törvényjavaslat*, Az új porosz. I. I. XIV. évf. 1913. 1. sz. p. 8—10.; 2. sz. p. 19.; 3. sz. p. 30—31.; 4. sz. p. 43—44.; 5. sz. p. 55—57.; 6. sz. p. 66—68.; 7. sz. p. 77—79.

76. — *Halászati visszaélések*. I. I. V. évf. 1903/904. 5. sz. p. 48.

77. — *Halászejegyek*, Használata. I. I. VI. évf. 1904/905. 13. sz. p. 104.

78. — *Hallopás*, Büntetése. I. I. XVI. évf. 1915. 1. sz. p. 10.

79. — *Hallopás*, Modern. I. I. XV. évf. 1914. 10. sz. p. 119.

80. — *Hallopások*, Ügyében. I. I. XVI. évf. 1915. 3. sz. p. 30.

81. — *Halorzás*, Modern. I. I. XV. évf. 1914. 12. sz. p. 143.

82. — *Halrekeszek*, A hullámtérek. I. I. XIII. évf. 1911/912. 29. sz. p. 274—276.

83. — *Határfolyók*, Halászatának rendezése. I. I. IX. évf. 1907/908. 12. sz. p. 102.

84. — *Holt ágak*, Korlátozhatja-e a hatóság közegészségügyi szempontból, az azokból eredő halak forgalombahozását? I. I. III. évf. 1901/902. 14. sz. p. 101—102.

85. — *Horgászat*, A szabadhorgászat Elsass-Lotharingiában. I. I. X. évf. 5. sz. p. 40.

86. — *Kímélet*, Czéltalansága a „halászatban”. I. I. XIV. évf. 1913. 12. sz. p. 143—144.

87. — *Orvhalászat*, A pisztrángos vizeken való. I. I. XIV. évf. 1913. 7. sz. p. 82.

88. — *Orvhalászkok*, Garázdálkodása. I. I. V. évf. 1903/904. 18. sz. p. 154.

89. — *Örök*, Halászatiak felállítása. I. I. VI. évf. 1904/905. 13. sz. p. 104.

90. — *Pisztráng*, Védelme Tirolban. H. XI. évf. 1909/910. 3. sz. p. 24.

91. — *Tilalmak*, Halászatiak a Dráván és az alsó Dunán. I. I. VIII. évf. 1906/907. 9. sz. p. 72.

92. — *Tilalmi időben*, Áruba becsátott halak. I. I. I. évf. 1899/900. 20. sz. p. 84.

93. — *Vízjogi törvény*, És halászati. I. I. XXIII. évf. 1913. 10. sz. p. 148. és 228.

94. — *Vízjogi törvény*, I. I. XIV. évf. 1913. 7. sz. p. 82.

95. — *Vízjogi törvény*, Kiegészítése és módosítása. I. I. XV. évf. 1914. 8. sz. p. 95.

96. — *Vízrendőrség*, Első lépés feléje. I. I. XIV. évf. 1913. 2. sz. p. 23.

97. — *Vízrendőrség*, Szükség van rá. I. I. XIV. évf. 1913. 22. sz. p. 246.

10. Vízépítészet. (Szabályozás, vízállás, hallépcsők stb.) Időjárás. 285, 385—387, 517, 536, 708, 756, 827, 906, 955, 958, 1075, 1076, 1125, 1126, 1375, 1383, 1462, 1465, 1500, 1576, 1586, 1602, 1627, 1634.

27. — *Árvizek*, H. XIII. évf. 1911/912. 15. sz. p. 143.

28. — *Árvizek*, Elkésettek. H. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 163.

29. — *Balaton*, Megnyirbálása. H. XIII. évf. 29. sz. p. 279—280.

30. — *Fa*, Konzerválása. H. XVI. évf. 1915. 10. sz. p. 104.

31. — *Fertő tó*, Vízügyviszonyainak rendezése. H. XIII. évf. 1911/912. 28. sz. p. 271.

32. — *Folyók*, Az állami szabályozás alá nem eső kártételei ellen teljesítendő munkákról. H. XV. évf. 1914. 11. sz. p. 131.

33. — *Források*, A tóban. H. I. évf. 1899/900. 16. sz. p. 70.

34. — *Halastavak*, Vízfelvonása. H. XIV. évf. 1913. 23. sz. p. 249—253.

35. — *Halászat*, Artézi mint kártérítési igénytárgya. H. VIII. évf. 1906/907. p. 137—138.

36. — *Halászat védelme*, Külföldön. H. I. évf. 1899/900. 17. sz. p. 72.

37. — Halászati jogot vásárló állam. H. XII. évf. 1910/911. 8. sz. p. 64.

38. — *Haláteresztők*, H. XV. évf. 1914. 2. sz. p. 23.

39. — *Halfogások*, Nagyok. H. XIII. évf. 1911/912. 13. sz. p. 119.
 40. — *Időjárás*, Nagy hideg. XIII. évf. 1911/912. 11. sz. p. 95.
 41. — *Ívás*, A tavaszi áradás. H. XIII. évf. 1911/912. 1911/912. 19. sz. p. 183.
 42. — *Kártalanítás*. H. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 153—155.
 43. — *Kártalanítás*, Érdekes igény. H. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 163.
 44. — *Kártérítés*, Folyószabályozásért. H. V. évf. 1908/909. 8. sz. p. 65.
 45. — Követendő példa. (Kubikgörök.) H. II. évf. 1900/901. 7. sz. p. 46.
 46. — *Lazaczáteresztők*, A Rajnában. H. XVI. évf. 1915. 22. sz. p. 235.
 47. — *Öntözőcsatornák*, A róluk szóló törvény és a haltenyésztés. H. III. évf. 1901/902. 1. sz. p. 8.
 48. — *Párhuzamívek*, Az állam által létesített és a halászat. „Vízügyi és Hajózási Közlöny”. XX. évf. 1910. 30. sz. p. 235.
 49. — *Pisztráng*, Mint időjós. H. XI. évf. 1909/910. 13. sz. p. 104.
 50. — *Ponty*, A fagyos idő és a. H. XIV. évf. 1913. 9. sz. p. 103.
 51. — *Vízszabályozás*, És halászat. V. H. XXII. évf. 1912. 21. sz. p. 328.

II. Vízzennyezés és szennyvíztisztítás. (Halpusztulások, kártérítések)

- 167, 211, 213—215, 217 219, 221—225 228—230, 369, 392, 393, 395—397, 415, 416, 421. 549, 561, 588, 728, 741, 771, 777, 781, 896, 897, 953, 963, 1088, 1096. 1111, 1233, 1239, 1241, 1311. 1337—1348, 1379, 1393, 1395, 1457, 1463, 1473, 1496, 1543, 1545, 1578, 1592, 1596, 1599, 1638.
70. — *Czukorgyár*, Vízhasználat. H. XIII. évf. 1911/12. 12. sz. p. 102.
 71. — *Dunavág*, Vízfertőzése. H. III. évf. 1901/02. 4. sz. p. 30.
 72. — *Elbe*, Szennyezése. H. XIII. évf. 1911/12. 32. sz. p. 311.
 73. — *Előadás*, A Szennyvizekről. H. XV. évf. 1914. 7. sz. p. 82.
 74. — *Érdekes per*. H. XI. évf. 1909/10. 3. sz. p. 24.
 75. — *Ferencz csatorna*. H. XIII. évf. 1911/12. 26. sz. p. 25.
 76. — *Folyóvíz*, Öntisztítóképességéről. (Sz. Jármy Tamásnak a Magyar Mérnök- és Építész- Egylet Közlönyében 1913-ban megjelent értekezésének ismertetése). H. XIV. évf. 1913. 11. sz. p. 126—127.
 77. — *Füst*, Halak mérgezése azzal. H. XIV. évf. 1915. 20. sz. p. 211.
 78. — *Győr*, Halászat pusztulása H. XV. évf. 3. sz. p. 34.
 79. — *Halak*, A Themzében. H. II. évf. 3. sz. p. 13.
 80. — *Halastavak*, Fertőzéséről. H. III. évf. 1901/02. 21. sz. p. 160.
 81. — *Halastavak*, Szennyvíz tisztítása azokban. H. XV. évf. 4. sz. p. 41.
 82. — *Halpusztulás*: H. X. évf. 1908/09. 15. sz. p. 122.
 83. — *Halpusztulás*, Szívógázmotorét. H. XVI. évf. 1915. 6. sz. p. 59.
 84. — *Halvész*. H. X. évf. 1908/09. 16. sz. p. 130.
 85. — *Halvész*, A Palicsi tóban. H. VII. évf. 1905/06. 3. sz. p. 24.
 86. — *Hamu*, És hulladék hatása a halakra. H. IX. évf. 1907/08. 12. sz. p. 102.
 87. — *Horgászat*, Horgászok tüntetése. H. X. évf. 1908/09. 24. p. 194.

88. — *Ipartelepek*, Szennyvizei. H. XIV. évf. 1913. 23. sz. p. 258.
 89. — *Kártérítés*, Egy halászati pör aktáiból. H. VII. évf. 12. sz. p. 93—93. H. VIII. évf. 1906/07. 15. sz. p. 118—120. H. VIII. évf. 18. sz. p. 141—142.; 19. sz. p. 150—151.
 90. — *Kártérítés*, Vízzennyezés okozta halpusztulásért. H. XIV. évf. 1913. 11. sz. p. 127.
 91. — *Kártérítési pör*, Halpusztulásból eredt. VII. évf. 1905/06. 6. sz. p. 48.
 92. — *Kenderáztatás*, Abból eredő kártérítési ügy a bíróság előtt. H. IV. évf. 1902/03. 13. sz. p. 97—100.
 93. — *Naphta*, A Volga halászata és a. H. V. évf. 1903/04. 21. sz. p. 178.
 94. — *Naphta*, A Volga vízének szennyezése általa. H. II. évf. 1900/01. 3. sz. p. 18.
 95. — *Pályadíj*, A vízfertőzés ellen. H. II. évf. 1900/01. 21. sz. p. 146.
 96. — *Petróleum*, A halászat megkárosítása. H. II. évf. 1900/01. 3. sz. p. 18.
 97. — *Petróleumfinomító*, Soroksáron. H. XIII. évf. 13. sz. p. 119.
 98. — *Poprád folyó*, Halászatának újabb veszedelme. H. V. évf. 1903/04. 20. sz. p. 168.
 99. — *Poprád folyó*, Veszedelemben. H. V. évf. 1902/03. 16. sz. p. 131.
 100. — *Poprád*, Vízfertőzése. H. III. évf. 1901/02. 2. sz. p. 14.
 101. — *Szennyvizek*, Ellenük való védekezés. H. XIII. évf. 1911/12. 15. sz. p. 143.
 102. — *Szennyvíz*, Gázgyáraké. H. 1899/900. H. 19. sz. p. 82.
 103. — *Szennyvizek*, Kérdése. H. XIII. évf. 1911/12. 15. sz. p. 136—137.
 104. — *Ung folyó*, Megfertőzése. H. XV. évf. 12. sz. p. 136.
 105. — *Vízfertőzés*. H. V. évf. 1903/04. 5. sz. p. 40. H. XII. évf. 1910/11. 10. sz. p. 80. H. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 60.
 106. — *Vízfertőzés*, A poprádi megtorolva. H. V. évf. 1903/04. 23. sz. p. 191—193.
 107. — *Vízfertőzés*, Ellen alakult egyesület. H. XIII. évf. 1911/12. 3. sz. p. 24. (Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A Balatoni halászati társulat f. évi november hó 15-én rendkívüli közgyűlést tartott Siófokon *báró Inkey Pál* elnökletével.

A szokatlan időben összehívott közgyűlés tárgyánál fogva minden bizonynyal emlékezetes marad a társulat történetében. A tárgysorozat szerint ugyanis arról volt szó, hogy a Balaton halászatát mostan bérlő Balaton Halászati Részvénytársaság 1925. év végével lejáró bérlete oly módon hosszabbítassék meg 25 évvel, hogy a részvénytársaság az eddigi bérleti feltételeket egyébként érintetlenül hagyva, a mostan 56,480 koronát kitevő évi bér helyett már 1918. január 1-től kezdődőleg 115,000 korona évi bért fizet; ez nemcsak az új bérleti időszak tartamára, hanem a mostani bérlet még hátralévő hét esztendejére is jelentékeny emelkedés.

Elnök ismertette a közgyűléssel az előzményeket. Nevezetesen, hogy a *Balaton Halászati Részvénytársaság* (Siófok) még a nyár folyamán tette meg első ajánlatát a hét év múlva lejáró bérlet meghosszabbítása iránt; az első ízben megajánlott összeg azonban oly

kevés volt, hogy a választmány az ajánlatot tárgyalás alapjául elfogadhatónak nem ítélte; a részvénytársaság az ajánlatát nagyobb összeggel megismételte, a választmány azonban még mindig keveselte s a maga részéről jelölt meg egy bizonyos határértéket, mint a melyet legalább is megajánlandónak tart, hogy az ügy a közgyűlés elé legyen vihető; ezt a határozatát rövid úton közölte a Balaton Halászati Részvénytársasággal. A részvénytársaság a megjelölt bérösszeget megajánlani azonban nem volt hajlandó s így a további tárgyalások abbamaradtak. Újabbán aztán, október 20-i kelettel ismét beadvány érkezett a bérlő részvénytársaságtól a bérlét meghosszabbítása ügyében, melyben már megajánlja a választmány által előzőleg megjelölt bérösszeget. Tulajdonkép ennek az ajánlatnak tárgyalása ügyében hivatott össze az alapszabályszerű határidőre, a rendkívüli közgyűlés.

E közben azonban még két más ajánlat is érkezett az elnökséghez.

Konkrét ajánlattal állott elő a *Haltenyésztő Részvénytársaság* (Budapest), a mely szerint szintén elfogadja a társulati közgyűlés elé terjesztendő eddigi haszonbér-szerződés minden feltételét, akár 1918. január 1-től kezdődőleg 32 évre, akár csak a mostani bérlési időszak lejártá után kezdődő 25 évre. Fizet évenként szintén 115,000 korona évi bért, azonfelül azonban felajánlja a haszonbérletnél mutakozó évi tiszta nyereség 25%-át olyképp, hogy évi *ötvézezer* koronát e czímen minden esetre biztosít, akármilyen kevés is volna a nyereség, avagy ha az üzem veszteséggel is járna. A nyereség kiszámításánál csak a fizetendő haszonbér és az üzemi kiadások vonhatók le a bruttójövedelemből; beruházások és tartalékolások czímén levonásnak nincs helye. A mennyiben pedig a bérlés csak 1925. január 1-vel kezdődhetnék, hajlandó a jelenlegi haszonbér és a 115,000 korona közötti különbözetet 1918. január 1-től kezdődőleg a 7 évi időtartamra kipótolni, valamint az üzemterv szerint a pontyhalasításhoz szükséges 100 méter-mázsza pontyivadék felerészét: 50 métermázsát 3 éven át a bérbeadó társulat helyett szolgáltatni, illetőleg annak beszerzési árát megtéríteni. Óvadékkul pedig a szerződés megkötésekor letesz óvadékképes értékpapírokban 500,000 (ötszázezer) koronát.

A harmadik ajánlkozó a *Magyar Földbirtok Bank R.-T.* (Budapest) volt; határozott ajánlatot még nem nyújtott be, csak jelezte az elnökséghez intézett levelében, hogy szintén pályázik a Balaton halászatának bérletére.

E közbevetett ajánlatokra tekintettel a választmány azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy a nagyfokú érdeklődést méltányolva, a Balaton egységes bérbeadására már most zárt ajánlati versenytárgyalást tűzzön ki, bízva meg az elnökséget, hogy annak eredménye alapján a bérszerződést megkösse, illetőleg a megkötött bérszerződést jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszse.

A nagy számban összegyűlt társulati tagok behatóan megvitaták a kérdést. A hozzászólások során mégis az a vélelem nyert kifejezést, hogy a napirenden lévő fontos kérdésben az egyes tagok nem tájékozódhattak még eléggé s így már ezen a közgyűlésen döntés elé vinni a dolgot nem volna kívánatos, a közgyűlés ennek folytán egyhangúlag megbízta a választmányt, hogy a Balaton jövő hasznosításának kérdését, tekintettel a mostani helyzetre, lehetőleg a választmányban nem képviselt kisebb birtokú érdekeltségek bevonásával megtartandó értekezlet után, de mégis mielőbb össze-

hivandó ülésében vegye újlag tárgyalás alá s azt minden részleében előkészítve hozza ismét a közgyűlés elé.

A Szolnokvidéki felsőtiszai halászi társulat f. évi október hó 11-én tartotta évi közgyűlését Szolnokon *gróf Szapáry György* elnökletével.

Az igazgató jelentéséből kivehetőleg az idei tavaszi áradás nagyon rövid volt, csak márczius 15-től tartott április 15-ig, így a természetes halszaporulatnak nem kedvezett.

A társulat a kubikgödrökbe rekedt ivadékból azonban 542 kg.-ot mentett meg, illetőleg helyezett az anyamederbe.

Az 1916. évi zárszámadás szerint 14,740 K 95 f. bevétellel (ebből 7086 K 56 f. évi bér), 14,093 K 99 f. kiadás (ebből 6141 K 22 f. tiszta jövedelem kiosztása) áll; a maradvány 646 K 96 f.

Az 1917. évi igazgatási költségeket 1731 K 96 fillérre irányozták elő s fedezetül kétholdanként 27 fillér hozzájárulást szavaztak meg.

VEGYESEK.

Tanulmányi kirándulás. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör f. évi november hó 25-én (vasárnap) tanulmányutat rendezett *dr. Hirsch Alfréd* felsőczikolai halgazdaságának megtekintésére.

A halgazdaságban éppen folyamatban voltak a lehalásztások s így a résztvevőknek, a kör tagjai közül mintegy huszan voltak jelen, alkalmuk nyílt az üzem szép eredményéről közvetlen meggyőződni.

Mindenesetre csak örömmel üdvözölhetjük a Gazdatiszti Kör ezirányú kezdeményezését, mert a legjobb módja annak, hogy a halászatnak, mint gazdasági üzemnek jelentőségéről az elsősorban érdekelt vezető egyének tájékozódhassanak, csak az volna óhajandó, hogy az ország más részeiben is követésre találjon a jó példa.

Húsliszt ára. A cs. és kir. hadügyminisztérium által a hazai tógazdaságok részére átengedett, Romániából származó húsliszt métermázsájának árát 52 K 90 fillérben állapították meg. Az egész vagonrakományt kitevő anyag (kereken 150 q) szállítási költsége métermázsánként 8 koronánál több volt, 1 q beszerzési költsége tehát, Budapestre érve, 61 koronán felül emelkedett.

Levél az Aldunáról. A szerbeknél most kezdődtek meg a „svecsár“ (házi védszent) ünnepek. Ezeket a napokon a legszegényebb szerb is lakomát csap, a hol ősi szokás szerint, a hálnak hiányozni nem szabad. Az ünnepek eltartanak egész tavaszig; egy-egy faluban 20—25 „svecsáros“ ház is van, hol, ha vagyonos a házigazda, minden ilyen napon 20 kg. halat is készített vendégei részére, kik felkeresik, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék; egész nap, bármely szakában is jön a vendég, találnak neki és kínálják minden jóval.

Az idén azonban már nagy gondja a házigazdának a halak beszerzése; a háló, kötél, csizma és munkaerő hiánya folytán a halászatot már csak néhány helyen folytatják. A kis halkereskedők és a szerb gazdák messze földről jönnek kocsikkal ilyen helyekre halat vásárolni.

Más években is kerültek távoli vidékről vevők, de nem oly nagy számmal és nem oly messze földről; most még Orsováról is jöttek.

Sajnos, a szükségletet részben sem tudjuk fedezni; a tanyahalászatot csizmahiány folytán csak akkor gyakoroljuk, ha meleg időjárás van; a meleg időjárás azon-

ban már igen ritka. Most már inkább a nádvágás járja, az is gyenge eredménnyel.

Arról szó sem lehet, hogy az idén a nádasoknak csak a fele is le legyen vágva. Az ívási idő alatt szokásos nádvágást végezni a magas vízállás miatt már évek óta nem lehet; az idén ugyan elég száraz volt a nyár és a belvíz-lecsapoló-társaság mégsem volt képes arra, hogy a hat éven keresztül-összegyülemlett vizet lebocsássa. Most, hogy az őszi, hidegebb napok bekövetkeztek, megkezdődött a kukoriczatörés és a szokottnál hosszabb ideig tartott, mert az idén nagy kukoriczatermés volt. A halászok pedig az idén maguk voltak kénytelenek a kis földjükről mindent eltakarítani. Nagyobb halfogásokra már nem számíthatunk tavaszig. Pedig decemberben kellene itt a legtöbb hal; itt lesz a karácsony is.

Hogy mennyire megszokta a nép itt a halevést, bizonyítja az is, hogy ha egy katona szabadságra hazajön, csak halat óhajt enni. Levelükben is folyton kéri a fronton levők hozzátartozóikat, hogy csak „sült halat” küldjenek nekik.

A szerbek különösen sok halat fogyasztanak. Hogy télen is legyen készletük, most, novemberben és decemberben besózzák, úgy teszik el. Ugyan ez szokás a románoknál is. De a román csak olcsó fehér halakat rak sóba, soha szebb, nagyobb halakat; de az olcsó fehérhalakért képes két napig koczikázni. Nem rég beállított hozzám egy fogat a harmadik megyéből: Verciorovárol, légvonalban a távolsága 130 kilométer. Kérdeztem, hogy mennyi halat akar, mivel halkereskedőnek gondoltam. Kitént, hogy csak a saját hasz-

nálatára akar venni, ha nem drága; különben 25—30 kg. elég lesz télire, sóban. 30 kg. halért Krassószörény megyéből Torontál megyébe jött kocsin, mivel a „Bisztrában” nem tudnak halászni, mert nem kaptak hálót. Halat én sem adhattam neki, vett hát tőlem egy darab öreg hálót hat koronáért, hogy majd valahol elcseréli halért.

Itt tehát már látszik, hogy nagy a halszűke. Később még nagyobb lesz.

Beresztócz.

SMJ.

Budapesti halpiacz. Igen tisztelt Szerkesztő úr! Felszólításának, hogy a rendes rovatvezető távollétében írjak valamit a halforgalomról, szívesen teszek eleget, noha bajos dolog olyasvalamiről írnom, a mi nincsen. A csekély forgalomnak részben az az oka, hogy alig van *nagy* hal. A gazdag ember kis pontyot nem vásárol, szegénynek meg drága. A katonaság és a kórházak még mindig pauzálnak a halfogyasztásban. Egyedüli reményünk a karácsonyi vásár. Talán hoz egy kis élénkséget. Kedvezőbb alakulást hozhat még talán a folyami halak elmaradása. Sok helyen majdnem teljesen szünetel a halászat, mert nincs ember és hálóanyag. Úgy látszik tógazdáinak még elég szabad hal felett rendelkeznek, mert a kínálat még folyamatban van. Vásárlókedv azonban hiányzik. Az árak változatlanok. Kiváló tisztelettel Z.

159388 917. vm. számhoz.

IX. ü. o.

Halászati bérleti hirdetés.

A dunaföldvári egyetemalap, illetve a szekszárdi tanulmány-alap. uradalom tulajdonát képező s a szekszárdi kir. közalap. erdőgondnokság kezelése alá tartozó, Dunaföldvár, illetve Szekszárd, Mőzs és Öcsény tolnavármegyeyel községek határában fekvő

vizeken gyakorolható halászati jognak

1918. évi január hó 1-től 1919. évi december hó 31-ig terjedő kettő év tartamára leendő **bérbeadása** iránt, **Budapesten, 1917. évi december 19-ik napján, déli 12 órakor** a vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium IX. ügyosztályában (V., Hold-u. 16., III. em.) zárt ajánlatú verseny fog tartatni. A bérbeadás alá kerülő halászati jogok két csoportra oszthatnak és pedig:

az I. csoportot képezi a dunaföldvári egyetemalap. uradalom tulajdonához tartozó és északról a baracsi határtól dél felé nyúló és a böleskei határig terjedő, dunaföldvári határbeli, nagydunaágbeli vízterületen gyakorolható halászati jog;

a II. csoportot képezi a szekszárdi tanulmány-alap. uradalom tulajdonához tartozó Szekszárd, Mőzs és Öcsény községek határában elterülő holt-dunaágban, valamint az élő „Sárviz” esatornának a dunavédgáttól az uradalmi erdőig terjedő egész és onnan a volt kutyatanyáig, az erdő mellett elvonuló fele részében és az ezen vizekkel összefüggő uradalmi erdőben gyakorolható halászati jog.

Az egy koronás bélyeggel és az I-ső csoportra vonatkozólag „Ajánlat a dunaföldvári halászatra”, a II. csoportra vonatkozólag „Ajánlat a szekszárdi, mőzsi és öcsényi halászatra” című felirattal, valamint csoportonként 500—500 korona készpénz bánatpénzzel ellátott ajánlatban a beígért évi bér betűkkel és számokkal olvashatóan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti. Az ajánlatok **folyó évi december hó 19. napjának délelőtti 11 órájáig** a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-u. 16., földszint) nyújtandók be. Későn érkezett, a feltételektől eltérő, távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A versenyzők közötti szabad választás, illetőleg a tett ajánlatok elfogadásának, vagy visszautasításának joga, tekintet nélkül a beígért évi bér összegére, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úrnak tartatik fenn. A részletes feltételek a minisztérium IX. ügyosztályában, a dunaföldvári kir. közalap. erdőőrségnél, Szekszárdon a kir. közalap. erdőgondnokságnál megtekinthetők. Az erdőgondnokság a bérlet tárgyát képező vizek megtekintésére vonatkozólag a szükséges útbaigazításokat megadja.

Kelt Budapesten, 1917. év november havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium.

164553. vm. számhoz.

1917. — IX.

Halászati bérleti hirdetés.

A bátaszéki terézianumi alap. uradalom tulajdonát képező, a bátaszéki kir. közalapítványi erdőgondnokság kezelése alá tartozó, Alsónyék, Áta és Decs, tolnavármegyeyel községek határában, erdőzeti területen fekvő

folyó- és holt-dunavizeken gyakorolható halászati jogoknak

1918. évi január hó 1-től 1919. évi december hó 31-ig terjedő kettő (2) év tartamára leendő **bérbeadása** iránt, **Budapesten, 1917. évi december hó 19-ik napján, déli 12 órakor**, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium IX. ügyosztályában (V., Hold-u. 16. sz., III. em.), zárt ajánlatú verseny fog tartatni. A bérbeadás alá kerülő halászati jogok két csoportra oszthatnak és pedig:

Az I. csoportot képezi az Alsónyék és Bába községek határában fekvő s fent körülírt vizek halászati joga;

a II. csoportot képezi a Decs község határában fekvő s fent körülírt vizek halászati joga.

Az egy koronás bélyeggel és az I-ső csoportra vonatkozólag „Ajánlat az alsónyéki és bátai halászatra”, a II. csoportra vonatkozólag „Ajánlat a decsi halászatra” című felirattal, valamint csoportonként 2000—2000 korona készpénz bánatpénzzel ellátott ajánlatban a beígért évi bér betűkkel és számokkal olvashatóan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti. Az ajánlatok **folyó évi december hó 19. napjának délelőtti 11 óráig** a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-u. 16. sz., földsz.) nyújtandók be. Későn érkezett, a feltételektől eltérő, távirati, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A versenyzők közötti szabad választás, illetőleg a tett ajánlatok elfogadásának vagy visszautasításának joga, tekintet nélkül a beígért évi bérösszegre, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak tartatik fenn. A részletes feltételek a minisztérium IX. ügyosztályában és Bátaszéken a kir. közalapítványi erdőgondnokságnál megtekinthetők. Az erdőgondnokság a bérlet tárgyát képező vizek megtekintésére vonatkozólag a szükséges útbaigazításokat megadja.

Kelt Budapesten, 1917. november havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1917. november 12—17. között.			1917. november 19—24. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piaczkon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piaczkon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	850—900	1200—1400	} 800—1200	850—900	1200—1400	} 900—1200
" kicsiny	650—800	960—1200		650—800	960—1200	
Harcsa, nagy	—	1200—1200	} —	—	—	} —
" kicsiny	—	—		—	—	
Csuka, nagy	—	1000—1000	} 600—1000	—	1200—1200	} 700—1000
" kicsiny	—	—		—	1100—1100	
Fogassüllő, dunai	—	—	} —	—	900—1000	} —
Kárász	—	440—600		—	600—600	
Czompó	800—800	800—1000	360—700	800—800	440—600	360—600
Márna	—	1000—1000	700—900	—	800—1000	—
Keszeg	—	—	—	—	1000—1000	—
Pisztráng	—	2000—2000	—	—	2000—2000	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	400—500	—	—	400—400
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	650—700	700—840	} 500—800	650—700	700—840	} 500—800
" kicsiny	400—600	600—700		400—600	600—700	
Harcsa, nagy	1000—1100	1200—1800	} 800—1400	1000—1100	1200—2000	} 1000—1200
" kicsiny	700—900	900—1200		700—900	900—1200	
Csuka, nagy	600—700	700—900	} 400—800	600—700	700—900	} 500—800
" kicsiny	500—550	500—700		500—550	500—700	
Fogassüllő, dunai	—	700—1500	} 800—1400	—	800—1500	} —
" balatoni nagy	—	2200—2200		—	2200—2200	
" " kicsiny	—	1500—1800	—	1500—1800	800—1400	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	280—400	240—500	—	280—400	500—500
Czompó	—	440—760	260—700	—	440—760	260—500
Márna	—	600—760	—	—	600—740	—
Keszeg	—	200—400	160—500	—	200—400	160—200
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	1200—1600	2000—2000	800—1000	1200—1600	2000—2000	—
" kicsiny	1000—1100	1500—1500	—	1000—1100	1500—1500	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	300—300	180—500	—	—	180—400
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsá élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.